

FAJÓ JÁNOS (1937-2018)

Pepe (1, 2, 3 és fél) †

Pepe (1, 2, 3 and a half), 1998

FAJÓ JÁNOS (1937-2018)

Pepe (1, 2, 3 és fél) † Pepe (1, 2, 3 and a half), 1998

Olaj, fa † Oil on wood, 104,5 x 72,5 cm

Jelezve hátoldalon † Signed on the reverse:

Fajó J Pepe 1, 2, 3 és fél (Pepe) 104,5x72,5 cm 1998 olaj, fa Ém.SZ. 854

ÉLETMŰJEGYZÉK-SZÁM † OEUVRE CATALOGUE NR.: 854

REPRODUKÁLVA † REPRODUCED:

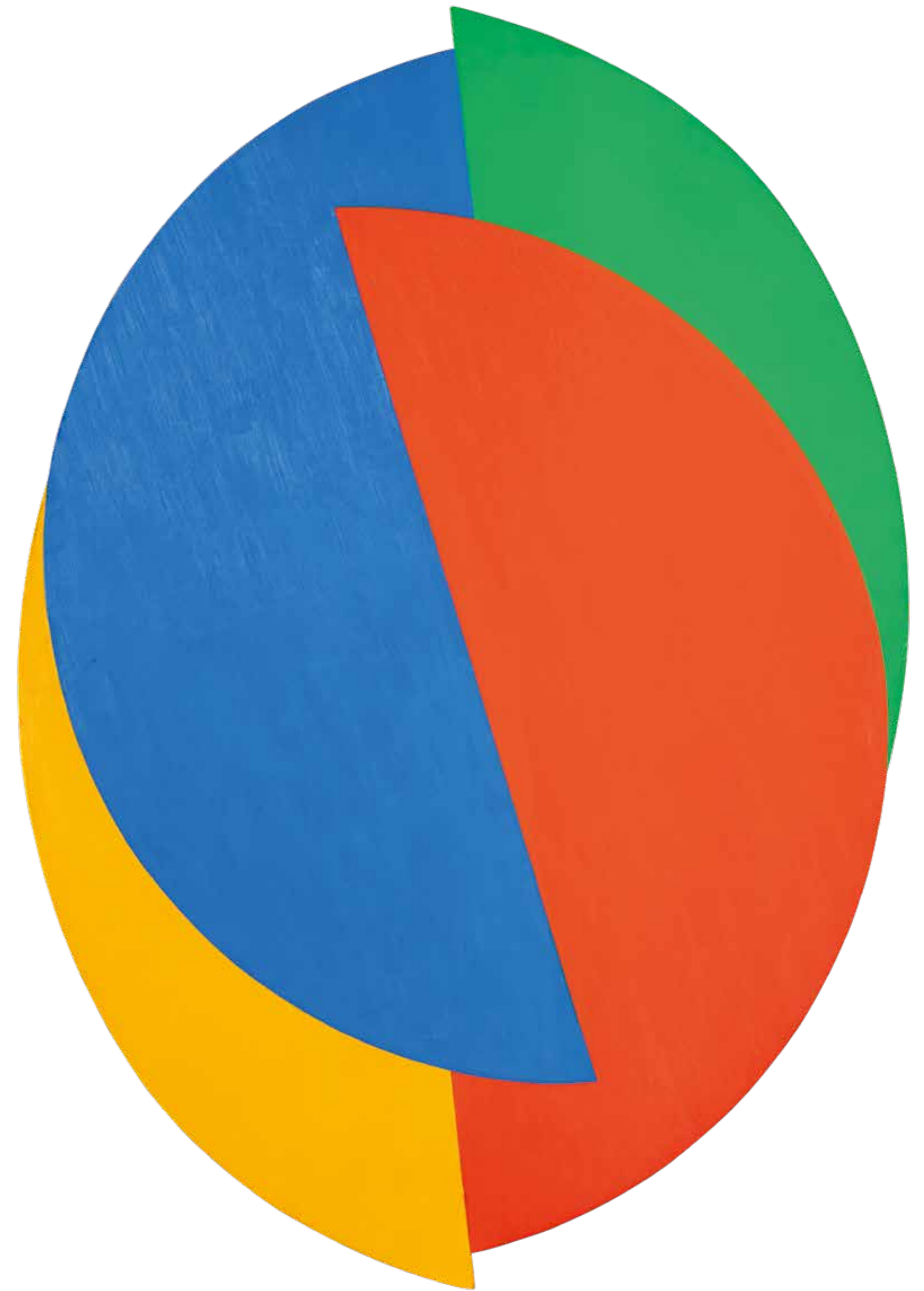
† Bárka 2011/6., a borító 3. oldalán

† Az út - Fajó (Fajó János életműkönyve). Pauker Nyomda, 2016

Kezdő ár † Starting price: 6 500 000 Ft / 16 456 EUR

Becsérték: 10 000 000 - 15 000 000 Ft

Estimate: 25 316 - 37 975 EUR

1. Leon Polk Smith: *Tondo Red and Blue*, 1967 magántulajdon

Fajó János harminchárom évesen rendezhette meg első önálló kiállítását. A Krisztusi kor, mesterének, Kassák Lajosnak az 1967-es halála, valamint ezáltal a magyar avantgárd művészet egyik kulcsfontosságú pozíciójának megüresedése – egyaránt megerősítette Fajót abban, miszerint eljött az idő, hogy művei mellett tisztán és érthetően megfogalmazza és nyilvánosságra hozza saját „ars poeticáját” is.¹ Vallotta, hogy csak önmaga megváltásán keresztül, stabil világszemlélettel lehet továbbmenni, a közösséget felemelni. Hitte, hogy a legegyszerűbb geometriai formákkal, színekkel és a köztük lévő viszonyok variálásával az Egyetemesség leglényegibb jellemzőit lehet kifejezni. Szellemi „őseihez” (Kassák, Vasarely, Max Bill) hasonlóan egyféle totalitás, optikai teljességre törekvés jellemzi munkáit.

4. Alexander Liberman: *Red Circle*, 1976 Smithsonian American Art Museum. Gift of the Woodward Foundation.

5. Max Bill: *Variation 12.*, 1938

2. Michael Bolus: *1st Sculpture*, 1969 magántulajdon

3. Frank Stella: *Sinjerli Variation IV*, 1968 Wadsworth Atheneum Museum of Art. (The Ella Gallup Sumner and Mary Catlin Sumner Collection Fund, and partial gift of Mr. and Mrs. Burton Tremaine, Sr., 1982.157)

Fajó számára természetes volt, hogy a képzőművészeti műfajok kiegészítik egymást, határaik összemosódnak. Így a kezdetektől fogva készített síkplasztikákat vagy szobrokat. Megkülönböztette a zárt, statikus, passzív „térkinyúlásokat” a nyitott síkplasztikáktól. Úgy gondolta, hogy előbbieket ellenállnak a térnek, csupán annak illúzióját képesek adni, és ki vannak szolgáltatva az önkénynek, véletlennek. Velük szemben az üdvözölendők a nyitottak, amelyek a „»végleges« és egyetemes rend kristályai, rideg tértörvény táblái”.² Hiszen Fajó alapelve, hogy „minden legyen olyan, amilyen, ne olyan, mintha. A sík maradjon meg síknak, a test testnek”.³

Az alapformák (négyzet, háromszög, kör) variációi mellett viszonylag későn, a kilencvenes évektől tűnnek fel az ellipszisformák Fajó munkáin. A most aukcióra kerülő 1998-as síkplasztika címében lévő számok a színekre utalnak. A kék, sárga, vörös a három alapszín, a zöld a két első keveréke, így a „fél” rá vonatkozik. Fajó úgy rendezte őket, hogy balra kerültek a hideg, a jobbtengelyre a meleg színek, és a körcikkelyek finoman eltolva, szíromszerű formákat vágva hatolnak egymásba, így a mozgás érzetét keltik. A Pepe Fajó egyik „Madi”-alkotása. A madi az 1940-es években Buenos Airesben és Olaszországban születő irányzat, amely előtérbe helyezte a

formát a tartalommal szemben. Olyan képekre használják magát a kifejezést, amelyek eltérnek a hagyományos képformától, és helyette a kompozíciót követve alakítanak maguknak határozott keretet. Képkalkotási módszerüket az irányzat nevének mozaikbetűi jelzik, amely négy fogalomra épül: a mozgásra, az absztrakcióra, a dimenzióra és az invencióra. Itthon a kilencvenes évek elején Fajó és mások is (pl. Saxon-Szász János, Haász István, Konok Tamás) kapcsolódtak a nemzetközi irányzathoz, amikor létrehozták a Fény-Árnyék Művészeti Egyesületet.

FÖLDES LÉNA

1 Fajó János: *Ars poetica*, Bp. 1969, in: Fajó János kiállítása, Fészek Művész Klub, Bp. 1970
 2 Wagner István: Fajó János - három dimenzióban. In: Magyar Hírlap 2003. július 26., 26.
 3 Uo.